

XX a. vidurio katastrofų literatūra. Salomėja Nėris

"Prie didelio kelio" - poetinis testamentas.

Skaitydami ištrauką apie S. Nėrį nutempkite korteles su praleistais žodžiais į tinkamas vietas. Žodžių duota daugiau.

Salomėja Nėris – ryškiausia [] pasaulėjautos poetė lietuvių literatūroje.
[] eilėraščių rinkinys „Prie [] kelio“ yra tarsi poetės
[]. Rinkinį sudaro [] metų eilėraščiai, atsiradę iš meilės, ilgesio,
kančios. Knygoje yra [] skyriai, atskirti []. Tai liaudies dainų
[] arba jų individualios []. Visame rinkinyje vyrauja skausmo,
žmogaus būties laikinumo, netekties []. Dažnai vienišumo, apleistumo
[] reiškiamas tautosakiniu [] įvaizdžiu.

paragrafais	citatos	parafrazės	šeši	karo	motyvas	įvaizdis	našlaitės	krikščioniškosios
neoromantinės	epigrafais	testamentas	Paskutinis	temos	jaunystės	pamotės	didelio	

Prakeiktoji poetė.

Jrašykite praleistas raides.

Jau dv[] dešimt metų praėjo nuo paskutinio Salomėjos Nėries eilėraščių rinkinio „Prie did[]lio kelio“ paskelb[]mo. Tokio, koks buvo rankrašt[]s, kurį 1944 m. vasarą poetė k[]liskart persi[]vo žaliu si[]lu, liud[]jančiu jos val[] – kad niekas nekeistų, neišdr[]skytų. Tačiau, pasiklausius šiomet vėl pasip[]lusių raginimų nuteisti poetę, atrodo, kad vis dar ne[]stengėme jo perskaityti. Tai baugus rinkinys, pokatastrofinė lyrika, ben[]skaudž[]usios lietuvių poezijoje atgailos tekstai – nuo pirmojo išpažint[]nio eilėraščio „Maironiui“ iki pask[]tinio „V[]rkdo vėjas“ apie ištašk[]tų, nepak[]stų kūnų v[]lines. [...] Jis atstato pusiausv[]rą Salomėjos Nėries talento, meilės, maišto, apak[]mo, nuop[]lio ir atgailos istorijoje, ir jį reikia skaityti itin įdėm[]i... [...] Taip nusižeminti dr[]so tik naiv[] ir nesavarankiška vadinta moteris, prakeiktoji poetė.

Pagal Mindaugą Kvietkauską

Salomėjos Nėries mitas.

Padėkite trūkstamus skyrybos ženklus. Ten, kur skyrybos ženklas nereikalingas, įrašykite 0.

Salomėja Nėris sukuria mitą kurio personažas artimas tautosakoje gerai žinomam nuskriaustojo ir pažemintojo tipui našlaitei trečiam broliui o išties jie yra tikrųjų vertybių paveldėtojai. Šio mito siužetas kartojasi pasakose ir dainose kur personažas išstumiamas už sociumo ribų glaudžiasi prie gamtos kuri jį supranta palaiko ir jam padeda. [...] Salomėjos Nėries poezijoje ta transcendencija įgavo labai konkretų prarastos tėvynės pavidalą bet atliko tą pačią funkciją palaikė teikė jėgų neleido pasiduoti nevilčiai ar net mirčiai. Ji visad išliko savimi o jos poezija yra aukšto lygio tautosakos ir profesionalios literatūros sintezė kur eilėraštis alsuoja ir individualiu išgyvenimu ir kolektyvine patirtimi.

Pagal Eugenijų Žmuidą

Salomėjos Nėries eilėraštis „Savęs aš gailiuos“.

Perskaitykite Salomėjos Nėries eilėraštį „Savęs aš gailiuos“ (1944).

Neilsėjos, neėdė, negėrė, –
Vilkė bėgo laukais klupdama.
Baimės genamą, sergantį žvėrį
Šaukė miško žalia glūduma.

Sutema samanų aksominė
Amžinuoju miegu užliūliuos...

Kad mane – taip sutiktų tėvynė!
Kaip sunku, kaip savęs aš gailiuos.

Sudėkite pastraipos teiginius iš eilės.

Eilėraštyje kalbančioji save gretina su sergančia, alkana vilke, grįžtančia į mišką mirti – „Sutemų samana aksominė“ vilkė sutiks ir užmigdys „amžinuoju miegu“.

Taigi šis eilėraštis – tai vienas iš skaudžiausių atgailos tekstų ne tik Salomėjos Nėries, bet ir visoje lietuvių poezijoje.

Poetė, jaučianti kaltę ir sąžinės graužatį dėl kartu su kitais delegatais pasirašyto Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos akto, supranta, kad jai, kitaip nei Sibiro tremtiniais, grįžti į Lietuvą bus sunku.

Žodžiais „kaip savęs aš gailiuos“ ji išsako kaltę ir atgailą, ilgesį ir neviltį.

Kalbančiosios, esančios svetur, noras grįžti į tėvynę kad ir numirti – didžiausias troškimas, siekiamybė: „Kad mane – taip sutiktų tėvynė!“

Eilėraštis „Savęs aš gailiuos“ – tai visiškai nusižeminusio, klaidas suvokusio žmogaus atgaila, prašymas, kad jį priimtų tėvynė.